

Yttrande

2024-11-12

Ärende nr SLK-2024-00887

Yttrande angående Förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2025:?) och allmänna råd om planläggning för utrymning under höjd beredskap

Yttrande

Sverigedemokraterna i Göteborg önskar att Göteborgs Stad i yttrandet hade uppvisat ett mera proaktivt agerande gällande säkerheten för samhällets invånare. Kommunerna har ett brett ansvar för invånarnas trygghet och säkerhet. Vid förhöjd beredskap är det viktigt att staden har en fungerande plan och tillräcklig kapacitet att hantera det lokala läget, med andra ord är redo och fullt rustade att kunna hantera situationen. Detta oavsett om det är Länsstyrelsen, Forsvarsmakten eller kommunen som bär ledartröjan.

Det vore önskvärt att stadens yttrande tagit fasta på förslaget och tydligare kommenterat de nödvändiga aktiviteter och planer som staden ser som utvecklingsområden snarare än att beklaga sig över att kompenseras för stora kostnadsökningar eller att hänskjuta ansvaret till Länsstyrelsen.

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-10-25

Ärendenummer SLK-2024-00887

Handläggare

Tommy Eliasson

Telefon: 031-368 01 35

E-post: tommy.eliasson@stadshuset.goteborg.se

Remiss från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap - Föreskrifter och allmänna råd om planläggning för utrymning under höjd beredskap

Förslag till beslut

I kommunstyrelsen:

Yttrande över remiss av föreskrifter och allmänna råd om planläggning för utrymning under höjd beredskap, i enlighet med bilagan till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande, översänds till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Sammanfattning

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har den 29 september 2024 översänt förslag till föreskrifter och allmänna råd om planläggning för utrymning under höjd beredskap för yttrande till Göteborgs Stad. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap önskar svar senast den 21 november 2024.

Stadsledningskontoret framför synpunkter på områden för planläggning av utrymning, vilka omständigheter som ska beaktas, hänsyn till befintliga verksamheter vid utrymning, samverkan kring utrymning samt övning inför utrymning.

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns flera pågående initiativ från statligt håll när det gäller offentliga aktörers ansvar för planläggning och genomförande av utrymning som allt mer tydligt adresserar kommunens roll. Även om kommunen inte direkt åläggs något nytt ansvar i förslaget till föreskrifter och allmänna råd, ser stadsledningskontoret, i likhet med tidigare yttrande avseende SOU 2022:57 (KS 2023-05-17 § 419), ett behov av att även här uppmärksamma behovet av att kommunen kompenseras för de stora kostnadsökningar som kommande förslag inom området civilt försvar innebär.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Stadsledningskontoret konstaterar att såväl planering inför som ett genomförande av en större utrymning är resurskrävande, även om kommunen inte direkt åläggs något nytt ansvar i förslaget till föreskrifter och allmänna råd.

Staden har tidigare yttrat sig över remissen Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap. Utredningens förslag bedömdes kunna föranleda stora kostnadsökningar för kommunerna. En kommun som ska ta fram planering för såväl utrymning som inkvartering bedöms behöva utökade resurser med 1-4 årsarbetskrafter per år i snitt under en tioårsperiod.

Bedömning ur ekologisk och social dimension

En situation med krigsfara eller krig som eventuellt resulterar i ett behov av utrymning och inkvartering medför att det kan bli aktuellt med investeringar i fossildrivna fordon vilket kan strida mot såväl nationella som kommunala miljömål och medföra målkonflikter.

En tydlighet avseende planering för utrymning genom att fastställa föreskrifter och allmänna råd kan ha en positiv inverkan gällande att säkerställa medvetenhet om vilka i samhället som är i behov av att få hjälp med sin utrymning. Exempelvis funktionsnedsatta, vårdbehövande, barn och äldre.

Bilagor

1. Remiss från Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter och allmänna råd om planläggning för utrymning under höjd beredskap
2. Förslag till yttrande

Ärendet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har den 29 september 2024 översänt förslag till föreskrifter och allmänna råd om planläggning för utrymning under höjd beredskap för yttrande till Göteborgs Stad. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap önskar svar senast den 21 november 2024.

Beskrivning av ärendet

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram förslag till föreskrifter och allmänna råd med stöd av 2 § förordningen (2006:639) om utrymning och inkvartering under höjd beredskap, ett bemyndigande som inte tidigare nyttjats av MSB. Förslaget har arbetats fram i samråd med Polismyndigheten och Försvarmakten.

Kommunfullmäktige fastställde 2023-03-23 § 12 en revidering av Göteborgs Stads riktlinje för höjd beredskap inklusive Göteborgs Stads krigsorganisation. Av riktlinjen framgår att kommunstyrelsen är ansvarig för resursfunktionen – utrymning och inkvartering. Utifrån det utpekade ansvaret har stadsledningskontoret inte sett något behov av att underremittera förslaget till nämnder och styrelser.

I utredningen Ett stärkt skydd för civilbefolkningen vid höjd beredskap (SOU 2022:57), såväl som i Förvarsberedningens rapport Kraftsamling, Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det civila försvaret (Ds 2023:34), konstateras att Sveriges befolkningsskydd behöver återuppbyggas. Utrymning utgör en central komponent i befolkningsskyddet och idag saknas föreskrifter för hur utrymning under höjd beredskap ska planläggas. MSB ser det därför som angeläget att föreskriva på området bland annat för att sådana föreskrifter kan vara ett stöd till de som ska planera, styra kvaliteten på planeringen och bidra till en likvärdig planering över hela landet.

MSB får, efter samråd med Försvarmakten och Polismyndigheten, med stöd av 2 § förordning (2006:639) om utrymning och inkvartering under höjd beredskap (förordningen om utrymning), meddela föreskrifter för hur utrymning ska planläggas. I det innefattas att föreskriva om hur utrymning under höjd beredskap ska planeras samt vad planerna för utrymning ska innehålla. MSB har däremot inte rätt att föreskriva om vilka aktörer som ska planera för utrymning under höjd beredskap.

De allmänna råden riktar sig uttryckligen till länsstyrelsen som är den myndighet som enligt förordningen om utrymning bär ansvar för att fatta beslut om utrymning under höjd beredskap. I övrigt saknar föreskrifterna en uttrycklig mottagare. Varken företag, kommuner eller regioner bedöms, enligt MSB, direkt beröras av föreskrifterna.

I arbetet har MSB gjort en värdering kring behovet av bindande bestämmelser i en föreskrift. Det har identifierats tre möjliga vägar att gå:

- 1) att inte göra någonting alls i avvaktan på eventuella lag- och förordningsändringar,
- 2) att besluta om allmänna råd och annan icke bindande vägledning, eller
- 3) att besluta om bindande bestämmelser i form av föreskrifter.

Med anledning av det säkerhetspolitiska läget, att aktörer redan påbörjat planering och i detta arbete efterfrågar styrning och reglering, samt ett konstaterat behov av samordning vad gäller planeringen gör MSB bedömningen att det är nödvändigt att föreskriva på området enligt alternativ 3.

MSB anser inte att det är tillräckligt att enbart ge ut en vägledning om utrymning. En sådan kan dock utgöra ett värdefullt komplement till föreskrifterna. Med anledning av den osäkerhet som finns kring när lagstiftningen kan komma att revideras är det inte lämpligt att avvakta dessa författningsändringar. MSB gör bedömningen att planeringen för utrymning allvarligt skulle försenas eller inte komma till stånd i många områden om föreskrifter inte beslutas.

Föreskrifterna avser reglera hur planläggning för utrymning ska ske. MSB bär, enligt bestämmelserna i 2 § förordningen om utrymning, ett övergripande och nationellt ansvar för att tillse att planläggning för utrymning tas fram. MSB har dock inte något ansvar för faktisk planering för utrymning. I SOU 2022:57 konstateras att det saknas regler som tydligt pekar ut vilken eller vilka aktörer som ansvarar för det faktiska framtagandet av planer för utrymning och inkvartering vid höjd beredskap. Såväl statliga myndigheter som kommuner och regioner ska emellertid planera för sin verksamhet vid höjd beredskap. Verksamheten ska kunna fortgå även i en sådan situation. Ansvaret gäller även vid behov av utrymning, varför aktörerna i viss mån behöver förbereda för ett sådant scenario. Kommunerna har ett geografiskt områdesansvar och länsstyrelsen ska som högsta civila totalförsvarsmyndighet inom länet verka för att största möjliga försvarseffekt uppnås vid höjd beredskap. Något uttryckligt ansvar för att planera för utrymning vid höjd beredskap finns dock inte i lagen (2006:546) om utrymning och inkvartering med mera under höjd beredskap.

Synpunkter på förslaget till föreskrifter och allmänna råd

Redovisning sker endast avseende de paragrafer och allmänna råd där stadsledningskontoret har synpunkter.

2 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får enligt 2 § 2 stycket förordningen (2006:639) om utrymning och inkvartering med mera under höjd beredskap, i samråd med Försvarsmakten, besluta om vilka områden som ska planläggas för utrymning. I besluten anges om området ska planläggas enligt nivå 1, nivå 2 eller nivå 3.

Det är tydligt vad som gäller för de olika nivåer som definieras. Det är däremot otydligt vad som avses med område, alltså hur omfattande kan ett sådant vara och när dessa beslut förväntas komma. Stadsledningskontoret tolkar skrivningen som att kravet på planläggning aktiveras först samband med att ett område omfattas av ett beslut. Utifrån förslaget till paragraf är det svårt att utläsa påverkan och omfattning relativt det kommunala perspektivet men det bedöms kunna bli omfattande.

I Regeringens proposition 2024/25:34 för Totalförsvaret 2025-2030 gör regeringen bedömningen att skyddsåtgärderna för att stärka skyddet av civilbefolkningen vid ett väpnat angrepp bör ses som ett sammanhållet system som bland annat omfattar varning, skyddsrum och skyddade utrymmen samt utrymning och inkvartering. Regeringen bedömer att planeringen för dessa skyddsåtgärder ska genomföras av berörda myndigheter i nära samarbete med Försvarsmakten och bland annat utgå från vilka geografiska områden som bedöms utgöra sannolika mål vid ett väpnat angrepp.

I propositionen beskrivs även det uppdrag som regeringen gav i juli 2024 till MSB och länsstyrelserna. Uppdraget är att göra en övergripande planering av åtgärder för att stärka skyddet av civilbefolkningen. Uppdraget ska redovisas i december 2025.

Försvarsmakten ska bistå i uppdraget med att ta fram en geografisk prioritering som ska vara utgångspunkt för myndigheternas planering. Skyddsåtgärder som omfattas av uppdraget är skyddsrum, utrymning och tillhörande inkvartering. Stadsledningskontoret tolkar att definition av vilka områden som ska planläggas för utrymning vid höjd beredskap avses hanteras genom detta uppdrag.

3 § Vid planering för utrymning ska följande omständigheter beaktas:

militär verksamhet och åtgärder, samt Försvarsmaktens förmedlade behov liksom den militära hotbilden, befolkningsmängd och befolkningens sammansättning, risk- och sårbarhetsanalyser enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, tillgång till skyddsrum, geografi, transportvägar och övrig infrastruktur, samt övriga förhållanden av betydelse.

Vad avser punkt 3 i föreskriften så innehåller en risk- och sårbarhetsanalys en mängd olika uppgifter och ska som minimum innehålla det som anges i MSB föreskrifter (MSBFS 2015:5) om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser. Utifrån att risk- och sårbarhetsanalysen i landets kommuner varierar i omfattning så bedömer stadsledningskontoret att det tydligare ska framgå av punkt 3 vad det är för uppgifter som efterfrågas. Ett förtydligande kommer sannolikt att bidra till att säkerställa en likvärdig planering.

3 § - Allmänna råd

De som tillfälligt vistas i området, exempelvis på grund av arbete, turism eller fritidsboende, bör innefattas i planeringen.

Vid planeringen av utrymningen och dess omfattning bör hänsyn tas till vilken verksamhet som ska fortsätta bedrivas i området.

Vad avser det allmänna rådets andra stycke, att hänsyn bör tas till vilken verksamhet som ska fortsätta bedrivas i området, så bör detta snarare ingå som en av omständigheterna att beakta och anges som en egen punkt i förslaget till föreskrift under 3 §.

7 § Planering för utrymning ska ske i samverkan med Försvarsmakten och andra aktörer som berörs av beslut om utrymning.

7 § - Allmänna råd

Länsstyrelserna bör samverka med varandra och de civilområdesansvariga länsstyrelserna samt med region och kommuner i det egna länet. Samverkan bör ske avseende utrymning, möjlighet till stöd samt möjlighet till inkvartering. Samverkan bör också ske med exempelvis Polismyndigheten, Trafikverket, Socialstyrelsen, Kriminalvården och Migrationsverket.

Av MSB:s konsekvensutredning framgår att de allmänna råden riktar sig till länsstyrelserna men att föreskrifterna i övrigt saknar mottagare. Varken företag, kommuner eller regioner bedöms direkt beröras av föreskrifterna. Utifrån vad som anges i det allmänna rådet i kombination med myndighetens konsekvensbeskrivning så bedömer stadsledningskontoret att det är otydligt hur själva planerings- och genomförandeprocessen, avseende utrymning, kommer att se ut. Vad innebär angiven samverkan, är det länsstyrelsernas ansvar att säkerställa involvering från berörda kommuner.

10 § Planer för utrymning ska ange med vilket intervall och under vilka förutsättningar den ska ses över och revideras.

10 § - Allmänna råd

Det bör även anges hur kompetens för utrymning säkerställs inom organisationen samt hur övningsverksamhet avses bedrivas.

Stadsledningskontoret ställer sig tveksamt till att planen bör innehålla hur övningsverksamhet avses bedrivas. Det finns fler områden än specifikt utrymning som behöver övas och detta kan tas om hand i annan särskild utbildnings- och övningsplanering.

Stadsledningskontorets bedömning

Stadsledningskontoret konstaterar att det finns flera pågående initiativ från statligt håll när det gäller offentliga aktörers ansvar för planläggning och genomförande av utrymning som allt mer tydligt adresserar kommunens roll. Även om kommunen inte direkt åläggs något nytt ansvar i förslaget till föreskrifter och allmänna råd ser stadsledningskontoret ett behov av uppmärksamma behovet av att kommunen kompenseras för de stora kostnadsökningar som kommande förslag inom området civilt försvar innebär.

Vad avser de föreslagna föreskrifterna och allmänna råden så är stadsledningskontorets övergripande bedömning att dessa bidrar med en tydlighet kring innehållet i planläggning för utrymning under höjd beredskap. Det är också tydligt att de allmänna råden riktar sig till länsstyrelserna. Göteborgs Stad förutsätter att kommunen får möjlighet att yttra över kommande revidering av föreliggande förslag till föreskrifter i syfte att kunna bedöma och kommentera eventuell påverkan relativt det kommunala perspektivet.

Vad som inte är lika tydligt i förslaget till föreskrifter och allmänna råd är vad som förväntas av landets kommuner och vilket ansvar som faller på dem. Otydligheten är sannolikt kopplad till att MSB anger att de inte har rätt att föreskriva vilka aktörer som ska planera för utrymning under höjd beredskap. I förslaget anges att Länsstyrelsen ska samverka med region och kommun i det egna länet. Stadsledningskontorets bedömning är att samverkan mellan stat, region och kommun kommer vara av central betydelse och länsstyrelserna kommer få en viktig roll vad avser att etablera fungerande strukturer för utrymning under höjd beredskap inom respektive län.

I en utrymningskontext vill stadsledningskontoret också framhålla vikten av att inte se frågan om utrymning som en isolerad företeelse att planera för i händelse av krig. Det är mer sannolikt att ett utrymningsbehov uppstår som en följd av exempelvis brand eller översvämning. Stadsledningskontorets bedömning är att det är viktigt att i den samverkan som ska etableras bredda perspektiven så att berörda parter kan använda de erfarenheter och strukturer som arbetas fram i fler utrymningsituationer. Men även ta hänsyn till och använda sig av befintliga upparbetade rutiner exempelvis vad avser de rutiner för utrymning som har tagits fram i händelse av en kärnteknisk olycka.

Jonas Kinnander

Eva Hessman

Direktör Ärende och utredning

Stadsdirektör

[Fyll i nr]

Utkom från trycket
den [Fyll i datum]

Förslag till Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2025:?) och allmänna råd om planläggning för utrymning under höjd beredskap

beslutade den [Fyll i datum].

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap föreskriver följande med
stöd av 2 § förordningen (2006:639) om utrymning och inkvartering m.m.
under höjd beredskap¹.

Tillämpningsområde

1 § Denna författning innehåller bestämmelser med krav på hur
utrymning under höjd beredskap ska planeras samt vad planerna för
utrymning ska innehålla.

Allmänna råd

En länsstyrelse som planerar för utrymning bör beakta att de som omfattas av ett
utrymningsbeslut kommer behöva tas om hand och inkvarteras.

Utgångspunkter för planeringen

2 § Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får enligt 2 § 2
stycket förordningen (2006:639) om utrymning och inkvartering m.m. under
höjd beredskap, i samråd med Försvarsmakten, besluta om vilka områden
som ska planläggas för utrymning. I besluten anges om området ska
planläggas enligt nivå 1, nivå 2 eller nivå 3 enligt nedan.

Nivå 1

Planeringen ska utgå från

- att utrymning under höjd beredskap ska kunna påbörjas senast inom
fyra (4) timmar från ett beslut om utrymning och,

¹ Senast ändrad genom SFS 2019:1054.

- att de som anses vara i behov av hjälp med utrymning ska kunna utrymmas så snart som möjligt men senast inom tre (3) dygn från ett beslut om utrymning.

Nivå 2

Planeringen ska utgå från

- att utrymning under höjd beredskap ska kunna påbörjas senast inom fyra (4) timmar från ett beslut om utrymning och,
- att de som anses vara i behov av hjälp med utrymning ska kunna utrymmas så snart som möjligt, men senast inom sju (7) dygn från ett beslut om utrymning.

Nivå 3

Planeringen ska utgå från

- att utrymning under höjd beredskap ska kunna påbörjas senast inom ett (1) dygn från ett beslut om utrymning och,
- att de som anses vara i behov av hjälp med utrymning ska kunna utrymmas så snart som möjligt, men senast inom fjorton (14) dygn från ett beslut om utrymning.

3 § Vid planering för utrymning ska följande omständigheter beaktas

- militär verksamhet och åtgärder, samt Försvarmaktens förmedlade behov liksom den militära hotbilden,
- befolkningsmängd och befolkningens sammansättning,
- risk- och sårbarhetsanalyser enligt lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap,
- tillgång till skyddsrum,
- geografi,
- transportvägar och övrig infrastruktur, samt
- övriga förhållanden av betydelse.

Allmänna råd

De som tillfälligt vistas i området, exempelvis på grund av arbete, turism eller fritidsboende, bör innefattas i planeringen.

Vid planeringen av utrymningen och dess omfattning bör hänsyn tas till vilken verksamhet som ska fortsätta bedrivas i området.

4 § Vid planering för utrymning ska antaganden göras om hur stor andel av de som vistas i området som kommer att ha behov av hjälp med utrymning.

Allmänna råd

De som är i behov av hjälp med utrymning kan till exempel vara funktionsnedsatta, vårdbehövande, barn, äldre och personer i förvar. Det är viktigt att identifiera olika typer av hjälpbehov, då dessa kan kräva åtgärder av varierande karaktär.

---

5 § Vid planering för utrymning ska hänsyn tas till behovet av kollektiva transportmedel, exempelvis tåg, buss och färjor, samt tillgången till dessa.

6 § Vid planering för utrymning ska beaktas vilken påverkan det får om de som vistas i området lämnar det på eget initiativ.

Allmänna råd

Länsstyrelsen bör beakta att om personer lämnar området på eget initiativ kan det påverka trafikflöden och militär verksamhet, behovet av transporter, behovet av inkvartering och annat stöd.

Samverkan

7 § Planeringen för utrymning ska ske i samverkan med Försvarsmakten och andra aktörer som berörs av beslut om utrymning.

Allmänna råd

Länsstyrelserna bör samverka med varandra och de civilområdesansvariga länsstyrelserna samt med region och kommuner i det egna länet. Samverkan bör ske avseende utrymning, möjlighet till stöd samt möjlighet till inkvartering.

Samverkan bör också ske med exempelvis Polismyndigheten, Trafikverket, Socialstyrelsen, Kriminalvården och Migrationsverket.

Planernas innehåll

8 § Planer för utrymning ska innehålla en dokumentation av

- hur utrymning ska kunna ske inom de tidsramar som anges i 2 §,
- de förhållanden som beaktats enligt 3-5 §§ och hur dessa förhållanden bedöms påverka utrymning,
- hur påverkan enligt 6 § har beaktats, och
- faktorer som samverkan bidragit till som skett enligt 7 §.

9 § Planer för utrymning ska innehålla en redogörelse för

- hur beslut enligt lag (2006:546) om utrymning och inkvartering m.m. under höjd beredskap ska fattas,

- den organisation som ska verkställa besluten samt bemanningen av denna,
- de materiella resurser som behövs för att verkställa besluten och hur de ska säkerställas,
- hur de som berörs av besluten ska informeras,
- planerade transportvägar och transportsätt,
- planerade uppsamlings-, utrymnings- och mottagningsplatser,
- hur och med vilka sambandsmedel samverkan ska ske inför och vid utrymning,
- hur kommunikation ska ske med allmänheten inför höjd beredskap,
- hur återflytt efter genomförd utrymning kan ske, samt
- övriga förhållanden av betydelse.

Allmänna råd

Samverkan och informationsdelning

Länsstyrelserna bör ha en plan för hur samverkan ska ske med kommunerna i det egna länet samt med länsstyrelsen i det län där inkvartering kan ske. Information om hur utrymning kommer att gå till bör så långt det är möjligt delas med allmänheten och få spridning inom den egna organisationen. Vid behov kan en plan för utrymning delas upp i en offentlig del och en del som innehåller sekretessbelagda uppgifter.

Responsplanering

Planen bör även möjliggöra responsplanering utifrån händelseutvecklingen vid utrymningen och den rådande situationen i landet under höjd beredskap.

---

10 § Planer för utrymning ska ange med vilket intervall och under vilka förutsättningar den ska ses över och revideras.

Allmänna råd

Det bör även anges hur kompetens för utrymning säkerställs inom organisationen samt hur övningsverksamhet avses bedrivas.

Denna författning träder i kraft den 1 februari 2025.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Beställningsadress:

Norstedts Juridik, 106 47 Stockholm

Telefon: 08-657 95 00

E-post: order@forlagssystem.se

Webbadress: www.nj.se/offentligapublikationer

Beställningsnummer:

Datum: 2024-10-25

Ärendenummer: SLK-2024-00887

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

registrator@msb.se

Diarienummer: MSB 2024-12771-1

Göteborgs Stads yttrande över remiss från Myndigheten för samhällsskydd och beredskap - Föreskrifter och allmänna råd om planläggning för utrymning under höjd beredskap

Göteborgs Stad konstaterar att det finns flera pågående initiativ från statligt håll när det gäller offentliga aktörers ansvar för planläggning och genomförande av utrymning som allt mer tydligt adresserar kommunens roll. Även om kommunen inte direkt åläggs något nytt ansvar i förslaget till föreskrifter och allmänna råd så ser Göteborgs Stad, i likhet med tidigare yttrande avseende SOU 2022:57 (KS 2023-05-17 § 419), ett behov av att även här uppmärksamma behovet av att kommunen kompenseras för de stora kostnadsökningar som kommande förslag inom området civilt försvar innebär.

Vad avser de föreslagna föreskrifterna och allmänna råden så är Göteborgs Stads övergripande bedömning att dessa bidrar med en tydlighet kring innehållet i planläggning för utrymning under höjd beredskap. Det är också tydligt att de allmänna råden riktar sig till länsstyrelserna. Göteborgs Stad förutsätter att kommunen får möjlighet att yttra över kommande revidering av föreliggande förslag till föreskrifter i syfte att kunna bedöma och kommentera eventuell påverkan relativt det kommunala perspektivet.

Vad som inte är lika tydligt i förslaget till föreskrifter och allmänna råd är vad som förväntas av landets kommuner och vilket ansvar som faller på dem. I förslaget anges att länsstyrelsen ska samverka med region och kommun i det egna länet. Göteborgs Stads bedömning är att samverkan mellan stat, region och kommun kommer vara av central betydelse och länsstyrelserna kommer få en viktig roll vad avser att etablera fungerande strukturer för utrymning under höjd beredskap inom respektive län.

I en utrymningskontext vill Göteborgs Stad också peka på vikten av att inte se frågan om utrymning som en isolerad företeelse att planera för i händelse av krig. Det är mer sannolikt att ett utrymningsbehov uppstår som en följd av exempelvis brand eller översvämning. Göteborgs Stads bedömning är att det är viktigt att i den samverkan som ska etableras bredda perspektiven så att berörda parter kan använda de erfarenheter och strukturer som arbetas fram i fler utrymningssituationer. Men även ta hänsyn till och använda sig av befintliga upparbetade rutiner exempelvis vad avser de rutiner för utrymning som har tagits fram i händelse av en kärnteknisk olycka.

Nedan lämnar Göteborgs Stad synpunkter på enskilda paragrafer och allmänna råd.

Paragraf 2

Det är tydligt vad som gäller för de olika nivåer som definieras. Det är däremot otydligt vad som avses med område, hur omfattande kan ett sådant vara och när dessa beslut förväntas komma. Göteborgs Stad tolkar skrivningen som att kravet på planläggning aktiveras först i samband med att ett område omfattas av ett beslut. Utifrån förslaget till paragraf är det svårt att utläsa påverkan och omfattning relativt det kommunala perspektivet men det bedöms kunna bli omfattande.

I Regeringens proposition 2024/25:34 för Totalförsvaret 2025–2030 gör regeringen bedömningen att skyddsåtgärderna för att stärka skyddet av civilbefolkningen vid ett väpnat angrepp bör ses som ett sammanhållet system som bland annat omfattar varning, skyddsrum och skyddade utrymmen samt utrymning och inkvartering. Regeringen bedömer att planeringen för dessa skyddsåtgärder ska genomföras av berörda myndigheter i nära samarbete med Försvarmakten och bland annat utgå från vilka geografiska områden som bedöms utgöra sannolika mål vid ett väpnat angrepp.

I propositionen beskrivs även det uppdrag som regeringen gav i juli 2024 till MSB och länsstyrelserna. Uppdraget är att göra en övergripande planering av åtgärder för att stärka skyddet av civilbefolkningen. Uppdraget ska redovisas i december 2025. Försvarmakten ska bistå i uppdraget med att ta fram en geografisk prioritering som ska vara utgångspunkt för myndigheternas planering. Skyddsåtgärder som omfattas av uppdraget är skyddsrum, utrymning och tillhörande inkvartering. Göteborgs Stad tolkar att definition av vilka områden som ska planläggas för utrymning vid höjd beredskap avses hanteras genom detta uppdrag.

Paragraf 3

Vad avser punkt 3 i föreskriften så innehåller en risk- och sårbarhetsanalys en mängd olika uppgifter och ska som minimum innehålla det som anges i MSB föreskrifter (MSBFS 2015:5) om kommuners risk- och sårbarhetsanalyser. Utifrån att risk- och sårbarhetsanalysen i landets kommuner varierar i omfattning så bedömer stadsledningskontoret att det tydligare kan framgå av punkt 3 vad det är för uppgifter som efterfrågas. Ett förtydligande kommer sannolikt att bidra till att säkerställa en likvärdig planering.

Paragraf 3 – allmänna råd

Vad avser det andra allmänna rådets andra stycke, att hänsyn bör tas till vilken verksamhet som ska fortsätta bedrivas i området, så bör detta snarare ingå som en av omständigheterna att beakta och anges som en egen punkt i förslaget till föreskrift under 3§.

Paragraf 7 – allmänna råd

Av MSB:s konsekvensutredning framgår att de allmänna råden riktar sig till länsstyrelserna men att föreskrifterna i övrigt saknar mottagare. Varken företag, kommuner eller regioner bedöms direkt beröras av föreskrifterna. Utifrån vad som anges i det allmänna rådet i kombination med myndighetens konsekvensbeskrivning så bedömer Göteborgs Stad att det är otydligt hur själva planerings- och genomförandeprocessen, avseende utrymning, kommer att se ut. Vad innebär angiven samverkan, är det länsstyrelsernas ansvar att säkerställa involvering från berörda kommuner.

Paragraf 10

Göteborgs Stad ställer sig tveksamt till att planen bör innehålla hur övningsverksamhet avses bedrivas. Det finns fler områden än specifikt utrymning som behöver övas och detta kan tas om hand i annan särskild utbildnings- och övningsplanering.

Göteborgs kommunstyrelse